

Matanja en meneer Bar Kamtsa

een verhaal voor Tisja be'av door Taír Wasserman

In de straten van Jeroesjalajiem was het heet, en in de villa van de graaf waren alle bedienden druk bezig de lange tafels te dekken. De beste tafelkleden werden uit de kast gehaald, het mooiste zilveren bestek werd gebruikt en in de keuken rook het naar gestoofde kip, gebakken aardappels en warme chocolademousse. Matanja zat onder een van de grote houten tafels in de balzaal. Hij hield zich muisstil. Boven tafel werd er van alles geroepen en geschreeuwd: "Voorzichtig met die schalen! Waar zijn de bloemen? Wie heeft de uitnodigingen?" Iedereen was in rep en roer voor het komende feest dat de graaf in zijn villa gaf. Plotseling sprong Matanja's hamster uit zijn handen en trippelde vrolijk onder het tafelkleed door de balzaal in. "Snoopy", siste Matanja, maar het was al te laat. "Een muis!" gilde een van de dienstmeisjes. Matanja rende tussen de gillende vrouwen op zoek naar zijn hamster. Arme Snoopy zat trillend in een hoekje. "Kom maar", zei Matanja, "er is niets aan de hand, iedereen denkt dat je een muis bent, en daarom gillen ze zo gek, maar je doet geen vlieg kwaad!" Terwijl Matanja zijn hamster aan het sussen was en het geluid in de balzaal was bedaard, zag hij twee zware schoenen bij zijn knieën. Langzaam keek hij op. Het was zijn vader en die keek niet zo blij. "Matanja, heb ik je niet gezegd om buiten te spelen? Het is hier veel te druk voor jou en Snoopy." "Maar we waren echt heel stil en stoorden niemand papa" zei Matanja. Matanja zag dat papa al niet meer boos was. "Wil jij een klusje voor me doen?" vroeg hij. "Ja, graag!" zei Matanja. "Ik heb hier een uitnodiging voor het feest van vanavond. Zou jij die bij meneer Bar Kamtsa kunnen afleveren? Hij woont hier niet ver vandaan."

Even later liep Matanja fluitend over straat met de uitnodiging in de ene hand en zijn hamster in de andere. Het huis van meneer Bar Kamtsa was inderdaad niet ver. Toen hij daar was aangekomen keek hij voor de zekerheid op de envelop: Meneer Kamtsa stond erop. "Hmm, dat is vreemd," dacht Matanja, zijn vader had het over meneer *Bar* Kamtsa gehad. Matanja haalde zijn schouders op en dacht "misschien is 'Bar' meneer Kamtsa's voornaam,". Hij klopte aan en gaf de uitnodiging aan de bediende. Toen hij weer thuis in de villa was, rende zijn vader op hem af: "Matanja, waar was je? Ik heb je overal gezocht!" "Ik was de uitnodiging wegbrengen pap, dat vroeg je toch?" "Oh nee!" riep zijn vader uit. "Ik hoopte zo dat je nog niet was weggegaan. Ik heb je de verkeerde naam gezegd, de uitnodiging had naar meneer Kamtsa gemoeten, niet naar meneer *Bar* Kamtsa" "Oh," zei Matanja een beetje beduusd. "Maar das toch niet zo erg pap? Ik ga nog wel een keer naar de goeie meneer toe, en dan breng ik nog een uitnodiging." "Oh nee, oh nee" jammerde zijn vader, "het is wel erg! Meneer Bar Kamtsa is de grootse vijand van de graaf! Hij kan hem niet luchten of zien!" Matanja klopte een beetje onhandig op zijn vaders been. "Rustig nou maar pap, het komt wel goed, ik breng de nieuwe uitnodiging naar meneer Kamtsa, en misschien komt meneer Bar Kamtsa helemaal niet opdagen!" "Misschien, misschien," zuchtte zijn vader, en hij liep verdrietig weg. Matanja hoorde hem nog mompelen: "als ik maar niet mijn baan ga verliezen..."

Die avond was het grote feest. De zaal stroomde langzaam vol, en iedereen had zijn mooiste kleren aan. De graaf keek tevreden naar zijn gasten en de mooie gedekte tafels. Matanja had zijn favoriete plekje ingenomen onder tafel.

Toen het feest al een tijdje aan de gang was zag Matanja meneer Bar Kamtsa binnenkomen. Hij keek blij. "Oeps", dacht Matanja, "hij denkt zeker dat de graaf hun ruzie wil bijleggen." Vlug keek hij naar de graaf, en ja hoor, die had Bar Kamtsa al zien binnenkomen. Met een frons op zijn voorhoofd wenkte hij een van de bedienden. Hij wees op meneer Bar Kamtsa en gebaarde dat hij weg moest. De bediende liep vlug naar meneer Bar Kamtsa en Matanja zag dat de bediende hem vroeg om weg te gaan. Verbaasd keek meneer Bar Kamtsa de graaf aan, en liep naar hem toe. "Ik snap dat dit een vergissing is" zei hij. "Maar ik ben nu al op je feest, en iedereen heeft me

al gezien, als ik nu weg wordt gestuurd, schaam ik me dood. Laat me voor mijn eigen eten betalen, maar stuur me alsjeblieft niet weg.” “Niks daar van” zei de graaf boos, “ik wil je niet op mijn feest, ga weg!” “Toe nou” vroeg meneer Bar Kamtsa nu, “ik betaal de helft van je feest, als je me maar laat blijven.” De graaf stond nu op en riep hard: “Meneer Bar Kamtsa, ik wil dat je **nu** vertrekt voordat je mijn hele feest versjteert!” De muziek was ondertussen gestopt en iedereen keek naar de twee mannen. “Alsjeblieft,” smeekte Bar Kamtsa zachtjes, “ik betaal je *hele* feest, maar laat me alsjeblieft blijven, iedereen kijkt naar ons, en ik kan wel door de grond zakken van schaamte!” “En nu is het genoeg,” bulderde de graaf, en hij wenkte zijn bedienden om meneer Bar Kamtsa het huis uit te gooien. Matanja sloop stiekem achter meneer Bar Kamtsa naar buiten. Hij zag hem woedend en met gebalde vuisten over het marktplein lopen. “Ik laat me niet zo vernederen!” schreeuwde hij tegen niemand in het bijzonder. “En al die belangrijke mensen op het feest? Die keken alleen maar toe en deden niets om mij te helpen! Dit zal ze allemaal duur komen te staan!”

En inderdaad, een paar dagen later kreeg iedereen in de villa van de graaf het bericht dat de stad Jeroesjalajiem aangevallen werd door de Romeinen. Op 9 Av werd het Beet Hamikdasj verwoest. Waarom? Omdat Bar Kamtsa na het feest direct naar de Romeinse autoriteiten was gegaan om over het joodse volk te roddelen. De Romeinen ergerden zich al een tijdje aan het joodse volk, maar deze gebeurtenis was voor hen de druppel en ze verwoestten alles wat op hun pad kwam.

Misschien dacht je dat het Beet Hamikdasj was verwoest omdat joden naar rare beeldjes bogen, of omdat ze elkaar vermoordden. Nu je dit verhaal hebt gelezen weet je waarom God vond dat het joodse volk geen Beet Hamikdasj meer mocht hebben: ze maakten elkaar in het openbaar te schande, hadden geen respect voor een ander en gedroegen zich niet op een aardige manier. Dit verdrietige verhaal heeft wel een goed einde, want wanneer de masjiach komt zal het derde Beet Hamikdasj gebouwd worden en zal er vrede op aarde zijn. En wanneer komt die masjiach? Wanneer wij op een fatsoenlijke manier met andere mensen omgaan, lief zijn voor elkaar. Zo kan je bijvoorbeeld al je klasgenootjes uit nodigen voor je verjaardagsfeest (ook die kinderen die je misschien niet zo aardig vindt), je ouders helpen de boodschappen uit te pakken, je zusje niet pesten, of je oma een bezoekje brengen. Met al die goede daden voor een ander is God vast het verhaal van Kamtsa en Bar Kamtsa snel vergeten.

Gebaseerd op een verhaal uit de Talmoed (traktaat Gittien)